herpy

DRZEWOŁAZY

Bocas Poison Frog

Andinobates claudiae

Andinobates claudiae został opisany jako najmniejszy drzewołaz: dorosłe osobniki mierzą zaledwie około 13 mm. Żyje w ściółce nizinnego lasu w Bocas del Toro w północno-zachodniej Panamie, zarówno na wyspach, jak i na stałym lądzie. Gatunek jest zagrożony, a wiedza o jego utrzymaniu jest niemal żadna.

Rodzina: Dendrobatidae Dawna nazwa: *Ranitomeya claudiae*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**13 mm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Ekspert**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**22-25 °C**
Temperatura w nocy	**19-22 °C**
Wilgotność	**80-100%**
Woda	**Bez miski z wodą**
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**1-8**
Okres larwalny	**60-80 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Zagrożony (EN)**

O gatunku

Andinobates claudiae został opisany w 2000 roku przez Karla-Heinza Jungfera, Stefana Löttersa i Dirka Jörgensa jako *Dendrobates claudiae*, a później zaliczono go do rodzaju *Ranitomeya*, aż do utworzenia rodzaju *Andinobates* w 2011 roku. Nazwa gatunkowa upamiętnia Claudię Noel Vlasimsky.

Został opisany jako najmniejszy znany drzewołaz. Dorosłe osobniki mierzą około 13 mm od pyska do kloaki, a samice nie są większe od samców. Gatunek jest ciemnobrązowy, z białawą linią wzdłuż górnej wargi i wąskimi, kremowobiałymi liniami po bokach. Brzuch jest czarny z jasnymi, szarobiałymi plamkami. Głos godowy samca to ciche brzęczenie.

Gatunek należy do tej samej grupy co *Andinobates minutus* i *Andinobates fulguritus* i wcześniej był mylony z *A. minutus*. Starsze stwierdzenia *A. minutus* z Bocas del Toro dotyczą *A. claudiae*.

Jak inne drzewołazy, żaba ta pobiera w naturze alkaloidy z pokarmu. Toksyczność skóry tego gatunku nie została zbadana. Osobniki z hodowli, karmione owadami z hodowli, nie wytwarzają trucizny. Zwierzęta odłowione z natury należy traktować jako toksyczne i myć ręce po kontakcie z nimi.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

Andinobates claudiae jest endemitem Panamy i występuje wyłącznie w prowincji Bocas del Toro w północno-zachodnim krańcu kraju, przy granicy z Kostaryką. Znany jest z wysp Isla Colón, Isla Popa, Isla Bastimentos i Cayo Agua oraz z kilku stanowisk na stałym lądzie, m.in. na pogórzu przed Cordillera de Talamanca.

Gatunek żyje na wysokości 5-145 m n.p.m. Park Narodowy Bastimentos jest jedynym obszarem chronionym w zasięgu jego występowania.

> **Naturalny zasięg:** Panama.

ŚRODOWISKO

Środowiskiem życia jest wilgotny las nizinny na karaibskim wybrzeżu Panamy. Żaba jest naziemna i aktywna w dzień, żyje w ściółce, także w gęstych zaroślach z warstwą opadłych liści. Występuje obok *Oophaga pumilio* i *Phyllobates lugubris*.

Jaja składane są na ziemi, a po wykluciu jedno z dorosłych przenosi kijanki do małych zbiorników wody w roślinach.

Gatunkowi zagraża wycinka lasu pod uprawy, zwłaszcza na stałym lądzie. Prawdopodobnie jest też nielegalnie odławiany na potrzeby handlu zwierzętami, ale skala tego zjawiska nie jest znana.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Andinobates claudiae* jest niemal żadna. Zalecenia opierają się na środowisku naturalnym: ciepłym, wilgotnym lesie nizinnym z opadami przez większą część roku i grubą warstwą ściółki. *Oophaga pumilio* i *Phyllobates lugubris* żyją w tych samych lasach i mają podobne wymagania, a *Andinobates minutus* jest bliskim krewnym. Wartości dotyczące utrzymania i rozmnażania zapożyczono od *Ranitomeya imitator*, małego i dobrze znanego drzewołaza z lasu deszczowego.

Parę można trzymać w terrarium o wymiarach 45 × 45 × 45 cm. Dno buduje się z warstwy drenażowej z keramzytu, siatki lub włókniny na wierzchu i warstwy wilgotnej, przepuszczalnej ziemi. Na to kładzie się trochę mchu i grubą warstwę liści, które są naturalnym środowiskiem gatunku i dają kryjówki. Żywe rośliny utrzymują wilgoć i pomagają utrzymać terrarium w czystości, a bromelie zapewniają zbiorniczki wody dla kijanek. Skoczogonki i równonogi w podłożu zjadają resztki i pleśń.

Żaby i ich pokarm są bardzo małe, więc pokrywa i wentylacja muszą być całkowicie szczelne i zabezpieczone drobną siatką.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

TEMPERATURA

Temperatura w dzień powinna wynosić 22-25 °C, a w nocy 19-22 °C. Temperatura nie może przez dłuższy czas przekraczać 27 °C, a powyżej 29 °C jest niebezpieczna, dlatego terrarium nie może stać w słońcu ani blisko źródła ciepła. Nie stosuje się miejsca wygrzewania.

W zwykłym ogrzewanym pomieszczeniu dodatkowe ogrzewanie rzadko jest potrzebne. Nie ma okresu zimowania, ponieważ klimat w obszarze występowania jest jednolity przez cały rok. Cyfrowy termometr z pamięcią wartości maksymalnej i minimalnej pokaże, czy temperatura nie waha się zbyt mocno.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 80-100 %. Zraszaj terrarium 1-2 razy dziennie wodą deszczową lub wodą z odwróconej osmozy, tak aby liście pozostawały wilgotne, albo użyj systemu zraszającego z timerem. Podłoże ma być wilgotne, ale nigdy nie może stać w nim woda.

Niska wilgotność szybko staje się niebezpieczna dla tak małej żaby, zwłaszcza jeśli nie może schować się w wilgotnych liściach. Zadbaj jednocześnie o lekką wymianę powietrza, bo stojące, nasycone wilgocią powietrze sprzyja pleśni.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Dorosłe żaby nie potrzebują miski z wodą; pobierają wodę przez skórę ze zraszania i wilgotnych liści. Do rozmnażania potrzebne są małe zbiorniczki wody, do których można przenieść kijanki: bromelie z wodą w kątach liści lub małe pojemniki z 1-3 cm wody.

Używaj wody deszczowej, wody z odwróconej osmozy lub odchlorowanej wody z kranu. Płazy wchłaniają substancje przez skórę, dlatego mydło, środki czystości i chlor muszą trzymać się z dala od terrarium.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny w dzień i żyje w cieniu na dnie lasu. Oświetlenie LED przez około 12 godzin dziennie wystarcza dla roślin. UVB nie jest konieczne; można zastosować słabe UVB w strefie Fergusona 1, jeśli zapewniono dużo cienia.

Światło nie może nagrzewać terrarium, a LED wydziela najmniej ciepła. Rośliny muszą mieć dość światła, by rosnąć, aby warstwa liści i mech pozostawały zdrowe.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Andinobates claudiae jest tak mały, że pokarm musi być najmniejszy z dostępnych: skoczogonki, małe nielotne muszki owocowe (*Drosophila melanogaster*) i małe równonogi. Nawet zwykłe muszki owocowe mogą być za duże. W naturze drzewołazy żywią się małymi mrówkami i roztoczami.

Karm codziennie niewielką ilością, tak aby większość została zjedzona w ciągu kilku godzin. Opylaj owady wapniem i witaminami; suplementacja przy każdym karmieniu jest u drzewołazów standardem. Hodowle pokarmu muszą działać, zanim żaby trafią do domu, bo tak małe żaby nie znoszą głodu.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest aktywny w dzień i trzyma się ściółki oraz kryjówek. Samce nawołują ze stałych miejsc i bronią swojego terytorium, dlatego trzyma się je w parach. Kilka samców w jednym terrarium oznacza stres i walki.

Żab nie należy brać do ręki. Skóra jest cienka i wrażliwa, a mydło lub krem na dłoniach mogą im zaszkodzić. Jeśli trzeba je przenieść, użyj małego pojemnika z wilgotnym mchem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Obie płcie są tej samej wielkości i wyglądają podobnie. Samce mają w dnie jamy gębowej szczeliny prowadzące do worka rezonansowego, których samice nie mają, i tylko samiec się odzywa. Samica z jajami jest wyraźnie bardziej zaokrąglona. Wiek osiągania dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany; *Ranitomeya imitator* dojrzewa w wieku 5-8 miesięcy.

GODY I KOPULACJA

Gody tego gatunku nie zostały opisane. U najbliższych krewnych samiec znajduje odpowiednie miejsce na jaja i prowadzi tam samicę, a jaja składane są w ściółce. Najlepsze warunki to para w stabilnym, wilgotnym terrarium z obfitym pokarmem i spokojem. Deszcz z systemu zraszającego może pobudzić nawoływanie.

JAJA I KIJANKI

Jaja składane są na ziemi. Po wykluciu jedno z dorosłych przenosi kijanki do małych zbiorników wody w roślinach, np. w bromeliach.

Liczba jaj w zniesieniu nie jest udokumentowana, a 1-8 jaj to dla tak małej żaby prawdopodobnie górna granica. Jeśli kijanki się odbiera, trzyma się je pojedynczo w małych pojemnikach, bo inaczej mogą się zjadać nawzajem. Karmi się je drobnym pokarmem dla kijanek w małych porcjach, a wodę regularnie wymienia.

METAMORFOZA

Czas inkubacji i rozwoju larwalnego nie jest dla tego gatunku udokumentowany. U *Ranitomeya imitator* wyklucie następuje po 1-2 tygodniach, a metamorfoza kijanek po 60-80 dniach, w zależności od temperatury i pokarmu.

Gdy pojawią się przednie kończyny, kijanka przestaje jeść. Połóż na wodzie kawałek korka albo obniż poziom wody, aby mała żabka mogła wyjść, i przenieś ją do pojemnika z wilgotnym mchem i liśćmi.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode tuż po metamorfozie mają zaledwie kilka milimetrów długości i muszą codziennie dostawać najmniejsze skoczogonki i świeżo wyklute muszki owocowe, opylone wapniem i witaminami. Trzymaj je w małym pojemniku z wilgotnym mchem, liśćmi i wieloma kryjówkami, aby łatwo znajdowały pokarm. Odchów nie jest dla tego gatunku udokumentowany, więc zalecenia są takie same jak dla innych małych drzewołazów.

Zdrowie i częste błędy

Gatunek nie jest udokumentowany w niewoli. Typowe problemy u małych drzewołazów to:

- Przegrzanie: apatia i zgony, zwłaszcza powyżej 29 °C.
- Wysuszenie, ponieważ małe żaby szybko tracą wodę.
- Niedobór wapnia i witamin przy jednostronnej diecie; stosuj suplementy.
- Głód, jeśli owady są za duże lub hodowle pokarmu zawiodą.
- Infekcje grzybicze i bakteryjne w mokrym terrarium bez wymiany powietrza.
- Pasożyty u osobników odłowionych z natury.

Żaba, która w ciągu dnia siedzi nieruchomo, chudnie lub ma zaczerwienioną skórę, powinna trafić do weterynarza znającego się na płazach.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.